

Prof. dr hab. inż. Jerzy Hickiewicz
POLITECHNIKA OPOLSKA, ODDZIAŁ OPOLSKI SEP

W 100. rocznicę urodzin... Antoni Marian Plamitzer (1916-2001)

Streszczenie: W artykule przedstawiona jest sylwetka wybitnego nauczyciela akademickiego, wychowawcy wielu pokoleń elektryków profesora Antoniego Plamitzera. Swoją pracę naukową rozpoczął na Politechnice Lwowskiej, po II wojnie pracował na Politechnice Śląskiej, a w latach 60-tych XX wieku związał się z Opolem, gdzie był organizatorem i pierwszym dziekanem Wydziału Elektrycznego Politechniki Opolskiej. Najważniejszym jego dziełem jest podręcznik akademicki "Maszyny elektryczne", który ukazał się w nakładzie ponad 55 tys egzemplarzy i był podstawowym podręcznikiem wielu pokoleń absolwentów szkół technicznych.

In the 100th anniversary of Antoni Marian Plamitzer's birth (1916-2001)

Summary: This article presents an outstanding silhouette of a university teacher, an educator of many generations of electricians – professor Anthony Plamitzer. His scientific work began at the Technical University of Lvov. Then, after World War II he worked at the Silesian University of Technology. In the 60s he settled down in Opole, where he was the organizer and first Dean of the Faculty of Electrical Engineering at Technical University of Opole. His most important work is the academic handbook "Electric machines", which was published in an edition of 55 thousand copies and was the primary textbook for generations of graduates of technical schools.

Profesor Antoni Marian Plamitzer, nauczyciel i wychowawca wielu pokoleń elektryków, autor wybitnego podręcznika akademickiego, założyciel, organizator i pierwszy dziekan Wydziału Elektrotechniki, Automatyki i Informatyki Politechniki Opolskiej urodził się 5 sierpnia 1916 roku we Lwowie. Wychował się i ukształtował swą osobowość w duchu tradycyjnych, etycznych wartości chrześcijańskich i patriotycznych, którym przez całe życie był wierny, w rodzinie o szerokich zainteresowaniach społecznych, kulturalnych i naukowych. Jego ojciec Antoni Karol Plamitzer (1889-1954), jeden z twórców polskiej szkoły geometrii wykreślnej, był profesorem zwyczajnym trzech Politechnik: Lwowskiej, Śląskiej i Krakowskiej.

Młodość i bardzo trudny okres wojny spędził we Lwowie. W latach 1926-1934 uczęszczał do X Gimnazjum im. Henryka Sienkiewicza we Lwowie, w którym złożył egzamin dojrzałości. Otrzymał również staranne średnie wykształcenie muzyczne, a talent Jego potwierdzają występy jako solisty-skrzypka w rozgłośni Polskiego Radia we Lwowie. Studia wyższe odbył jednak w Politechnice Lwowskiej na Oddziale Elektrycznym Wydziału Mechanicznego, uzyskując, już w czasie wojny, w 1940 roku dyplom inżyniera elektryka.

Fot. 1. Profesor Antoni Marian Plamitzer (1916-2001)

Pracę zawodową rozpoczął jeszcze w trakcie studiów w 1938 roku, jako asystent-wolontariusz, w katedrze wybitnego naukowca profesora Włodzimierza Krukowskiego w Politechnice Lwowskiej. Tam wspólnie z Andrzejem Kamińskim (późniejszym profesorem Politechniki Śląskiej) wykonał pracę nt. „Badania laboratoryjne zespołu prostownikowego z siatkami sterującymi, firmy Siemens”.

W okresie wojny od 1940 roku pracował początkowo w warsztatach elektromechanicznych, a następnie jako nauczyciel w Polskiej Szkole Rzemieślniczej we Lwowie, jednocześnie, z właściwym sobie zaangażowaniem, biorąc udział w tajnym nauczaniu w zakresie elektrotechniki samochodowej. W tym czasie opracował pierwszy swój podręcznik pt. „Elektrotechnika samochodowa”, którego recenzentem był sam profesor Stanisław Fryze. Podręcznik ten o objętości około 200 stron miał trzy wydania: w 1944, 1946 i 1949 roku.

W czerwcu 1944 roku wraz z rodziną przeniósł się do Limanowej. Tu na przełomie lat 1944 i 1945 w ramach robót przymusowych pracował przy rozbudowie dworca kolejowego. Po wkroczeniu wojsk radzieckich podjął ochotniczo pracę przy budowie linii wysokiego napięcia Sowliny – Limanowa, następnie po pieszej wędrówce dotarł do Krakowa i w lutym 1945 r. rozpoczął pracę w Polskich Liniach Dalekosiężnych w Krakowie.

W czerwcu 1945 roku w momencie utworzenia Politechniki Śląskiej w Krakowie, podjął w niej pracę, powołany na stanowisko starszego asystenta w katedrze kierowanej przez prof. Kazimierza Idaszewskiego. Następnie od 1947 roku wraz z Politechniką Śląską przeniósł się do Gliwic, gdzie brał udział w organizacji Katedry Maszyn Elektrycznych i jej laboratoriów. W efekcie powstało tu pierwsze po wojnie, dobrze zorganizowane i jak na owe czasy bardzo dobrze wyposażone, uczelniane laboratorium maszyn elektrycznych. Pracował w Katedrze Maszyn Elektrycznych kierowanej najpierw przez prof. Władysława Kołka, a następnie przez prof. Zygmunta Gogolewskiego, na stanowisku adiunkta (1946-1952), zastępcy profesora (1952-1961) i starszego wykładowcy (1961-1966). W roku 1948 zaczął prowadzić wykłady z maszyn elektrycznych na Wydziale Elektrycznym, a później na Wydziale Górniczym Politechniki Śląskiej. W latach 1954-1955 pełnił funkcję Dziekana Wydziału Elektrycznego.

Równoległe do pracy w Politechnice, w latach 1946-1951, pracował jako nauczyciel elektrotechniki i maszyn elektrycznych w Państwowym Technikum dla tzw. „Robotników Wysuniętych” w Bytomiu. W latach 1947-1948 pracował w Biurze Studiów Zjednoczenia Przemysłu Maszyn Elektrycznych przy opracowaniu wytycznych do projektu i produkcji nowej serii silników asynchronicznych średniej wielkości. W latach 1950-1960 uczestniczył również w pra-

cach Katedry dla przemysłu. Były to prace głównie z zakresu badań odbiorczych i eksploatacyjnych dużych maszyn elektrycznych i transformatorów.

Okres pracy w Politechnice Śląskiej nie był łatwy dla Profesora A. M. Plamitzera. W szczególności Jego wrażliwość, przekonania, a jednocześnie bezkompromisowość i nieuleganie naciskom czynników politycznych, nie ułatwiały mu pełnienia funkcji dziekana w owym trudnym okresie. Pomimo tego, a może właśnie dlatego, zyskał on uznanie środowiska naukowego i studenckiego. Szczególnie imponująco wyróżnił się w czasie pamiętnych wydarzeń w październiku 1956 roku. Profesor A. M. Plamitzer odważnie uczestniczył w wiecach i manifestacjach studenckich, gromadzących zwykle znaczną część studentów z wszystkich wydziałów uczelni. Jego przemówienia, krótkie, pełne zaangażowania, słów od dawna nie słyszanej prawdy, budziły zaufanie i uznanie studentów. W krytycznym kulminacyjnym momencie wiecu dzięki swojej postawie i argumentom potrafił zapanować nad wzburzonymi nastrojami, nie dopuścił do sprowokowania zajęć, które mogły grozić studentom rozlewem krwi (nieznane osoby zachęcały studentów do manifestacyjnego przejścia pod koszary, w których stacjonowały wojska radzieckie). Zdołał zapobiec tragedii, ostudzić emocje rozgorączkowanej młodzieży i wspólnym odśpiewaniem *Roty* zakończył wiec.

Najtrafniejszą oceną pracy Profesora A. M. Plamitzera w Politechnice Śląskiej jest dedykacja, którą Mu wpisał, ofiarując swe dzieło, profesor Stanisław Fryze, pionier elektrotechniki polskiej, niezapomniany wzór naukowca, dydaktyka, wychowawcy i patrioty „Kochanemu Uczniowi Profesorowi Antoniemu Plamitzerowi, Dziekanowi Wydziału Elektrycznego Politechniki Śląskiej ofiaruje tę pracę Jego dawny profesor z wyrazami szczerego uznania i podziwu dla Jego niestrudzonej, pełnej poświęcenia i doskonałej działalności w Politechnice Śląskiej”.

Od 1960 roku Profesor Antoni Marian Plamitzer związał się ze środowiskiem Opola, będąc początkowo organizatorem opolskiego punktu konsultacyjnego Politechniki Śląskiej. Równoległe, od 1963 do 1979 roku prowadził wykłady z maszyn elektrycznych i był założycielem oraz kierownikiem Zakładu, a następnie Katedry Elektrotechniki w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Opolu (przekształconej w 1994 r. w Uniwersytet Opolski). W 1966 roku został przeniesiony służbowo z Politechniki Śląskiej do powstającej w Opolu Wyższej Szkoły Inżynierskiej (przemianowanej w 1996 roku w Politechnikę Opolską) i powołany na stanowisko docenta etatowego. Został tu pierwszym dziekanem, założycielem i organizatorem Wydziału Elektrycznego. Funkcję Dziekana Wydziału, a następnie od maja 1977 r. Dyrektora Instytutu (na prawach wydziału)

pełnił, z przerwami, do 1978 roku. Jednocześnie zorganizował od podstaw Zespół Maszyn i Napędów Elektrycznych (przekształcony w 1975 r. w Zakład Przetwarzania i Użytkowania Energii Elektrycznej) oraz jego laboratoria i kierował nim w latach 1966-1977.

W maju 1978 r. zachorował i w związku z pogorszeniem stanu zdrowia w październiku 1979 roku przeszedł na rentę inwalidzką. Po długiej rekonwalescencji wrócił do zdrowia i podjął pracę na swojej umiłowanej uczelni. Włączył się, jak zwykle, z zaangażowaniem do pracy dydaktycznej, wychowawczej i społecznej. Napisał monografię na temat sposobów opisywania zmiennych stanu w obwodach elektrycznych. W 1984 r. został powołany na stanowisko profesora kontraktowego. W 1994 roku stan jego zdrowia ponownie gwałtownie się pogorszył.

Okres pracy w Opolu był czasem największej aktywności i zaangażowania Profesora A.M. Plamitzera i chyba najlepszym okresem w Jego życiu. Był organizatorem pracy na Wydziale i w swoim Zakładzie, miał wiele oryginalnych inicjatyw, np. zorganizował cykliczną publiczną prezentację prac dyplomowych w sali konferencyjnej Opolskiego NOT. Był nie tylko świetnym wykładowcą, ale i wychowawcą młodzieży, w jak najlepszym znaczeniu tego słowa. Miał bardzo dobry kontakt ze studentami, uczestniczył czynnie w wielu imprezach studenckich. Bardzo często wraz z żoną Kazimierą uczestniczył w rajdach studenckich. Żył życiem studentów i ich problemami. Studenci rewanżowali mu się za to, miał ich uznanie, wielką szczerą sympatię, był dla nich autorytetem. Przypomina mi się taki incydent, który miał miejsce w początkach mojej pracy w Opolu. Odebrałem telefon, rozmówca chciał koniecznie rozmawiać z prof. Plamitzerem (a telefonów komórkowych wówczas jeszcze nie było) miał do niego pilną sprawę, ale kilkakrotnie Go nie zastał, chciał abym mu pomógł uzyskać kontakt z Profesorem i aby mnie przekonać użył takiego argumentu „jestem wyznawcą profesora Plamitzera”. Wydaje mi się, że te wypowiedziane w pośpiechu i z determinacją słowa najlepiej określają stosunek wychowanków Profesora do Niego.

Profesor A. M. Plamitzer przykładał zawsze dużą wagę do działalności organizacyjnej i społecznej. Działał w różnych zespołach, takich jak: senaty, rady wydziału, organizacje zawodowe, młodzieżowe i społeczne. Angażował się w sprawy perspektyw rozwoju uczelni, jej struktur, organizacji studiów, programów studiów, planów nauczania, spraw wychowawczych i innych. W latach 1970-1975 był członkiem Zespołu Dydaktycznego Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego dla kierunku elektrotechnika, równocześnie był Przewodniczącym Zespołu Programowego wyższych szkół morskich dla kierunku elektrotechnika i elektronika.

Profesor A. M. Plamitzer był czynnym członkiem Stowarzyszenia Elektryków Polskich, a szczególnie serdeczne i silne więzy łączyły Go z Opolskim Oddziałem SEP. Pamiętne są Jego wystąpienia bogate w treści, nienaganne w formie, wygłaszane piękną polszczyzną, zawsze z pasją i wielką siłą ekspresji, np. wystąpienie w 1979 roku na konferencji zorganizowanej przez Warszawski Oddział SEP w jubileuszowym roku 60-lecia SEP w Polsce lub w 1990 roku na ogólnopolskim XXVI Walnym Zjeździe Delegatów SEP w Opolu. W latach 1984-1998 był przewodniczącym Sądu Koleżeńskiego Oddziału Opolskiego SEP. Należało też do tradycji, że kolejni nowo wybrani prezesi Oddziału Opolskiego (z reguły Jego wychowankowie) odwiedzali Profesora rozpoczynając swoją kadencję.

Pasją Profesora A. M. Plamitzera była zawsze działalność dydaktyczna i wydawnicza. Rozpoczął ją jeszcze w latach okupacji, a potem od początku swej działalności na uczelni skupiał wokół siebie kadrę naukową. Inicjował wydawanie skryptów i podręczników, nadawał kierunek tym pracom, stworzył własną szkołę dydaktyczną. Początkiem tych działań była pierwsza praca zespołowa, skrypt Politechniki Śląskiej „Laboratorium maszyn elektrycznych” część I (1957 r.), a potem kolejne. Członkami zespołu autorskiego tych skryptów uczelnianych byli między innymi przyszli profesorowie: Tadeusz Glinka, Henryk Kowalowski, Jerzy Kubek, Władysław Mizia, Władysław Paszek, Arkadiusz Puchała, Aleksander Żywiec. Ale najważniejszym Jego dziełem był podręcznik akademicki pt. „Maszyny elektryczne”, traktujący o podstawach fizycznych i teoretycznych oraz własnościach ruchowych maszyn elektrycznych i transformatorów, który osiągnął sukces bez precedensu na krajowym rynku wydawniczym, uzyskując w latach 1962-1986 osiem wydań w łącznym nakładzie ponad 55 tys. egzemplarzy. Książka ta cieszyła się zasłużoną wielką poczytnością, a i współcześnie nadal nie utraciła swej wartości. Wyrzysty opis skomplikowanych zjawisk fizycznych: elektrycznych, magnetycznych, mechanicznych i cieplnych zachodzących jednocześnie w maszynach elektrycznych, jak i sposób przedstawienia ich podstawowego zapisu matematycznego stanowią niezaprzeczalne jej zalety. Kiedy książka powstała nie istniała jeszcze „wiedza internetowa”, dlatego w owych czasach podręcznik prof. Plamitzera, dzięki swej jasności przedstawiania złożonych zjawisk był w kraju szczególnie ważnym źródłem wiedzy o maszynach elektrycznych. O walorach tej książki wyrażali się: profesor Władysław Paszek: „Spotkał się on (podręcznik – uwaga JH) z bardzo wysokimi ocenami profesorów w kraju i za granicą, którzy podkreślają oryginalne ujęcie merytoryczne oraz wybitne walory dydaktyczne”, a także profesor Piotr Wach: „Warto tu jeszcze zaznaczyć, że książka *Maszyny elektryczne* w okresie,

gdy była przygotowywana do pierwszego wydania, a więc od 1956 roku i wcześniej, zawierała szereg oryginalnych elementów o charakterze dorobku naukowego Profesora". Rozpoczynając pracę w Politechnice Śląskiej prowadziłem ćwiczenia tablicowe i laboratoryjne do wykładów Profesora i obserwowałem powstawanie podręcznika „Maszyny elektryczne”, jego maszynopisu, rysunków artystycznie kreślonych w tuszu przez Juliana Skopowskiego, emocje związane z pierwszym wydaniem, korekty, terminy, których nie można było przekroczyć, a potem już w Opolu, korekty dalszych wydań, w których na ile to było możliwe, staraliśmy się wszyscy Profesorowi pomóc. Należałem też wraz z Tadeuszem Glinką, Władysławem Mizią i Aleksandrem Żywcem do zespołu autorskiego, który z inicjatywy i za namową Profesora napisał podręcznik „Zadania z maszyn elektrycznych”. Zawierał on z założenia zbiór przykładów ilustrujących Jego książkę. Autorytet Profesora spowodował zainteresowanie PWT tą inicjatywą i w konsekwencji wydanie tej książki.

W trakcie swojej ponad pięćdziesięcioletniej pracy zawodowej Profesor A. M. Plamitzer przykładał zasadniczą wagę do działalności dydaktycznej. Profesor Tadeusz Glinka, który słuchał Jego wykładów, tak je wspomina: „Wykłady prowadził z dużą ekspresją, poprzez pytania kierowane do słuchaczy, włączał ich w sposób aktywny w prowadzone przez siebie rozumowanie, zapalał w ten sposób umysły i serca studentów do studiowania, a zarazem do krytycznego myślenia”. Warto pamiętać iż w owych czasach nie istniały jeszcze prezentacje komputerowe, a o wartości dydaktycznej wykładu decydował sposób jego wygłoszenia, zilustrowania go kredą na tablicy rysunkiem, korespondującym z wykonywanym również kredą opisem matematycznym. A w tym wszystkim Profesor był mistrzem, angażował się emocjonalnie w wykład, co udzielało się słuchaczom i skupiało ich uwagę na treści wykładu. Znakomity podręcznik, doskonałe wykłady, na trzech uczelniach, trzymające w napięciu słuchaczy w pełni uprawniając do stwierdzenia, że Profesor był wychowawcą wielu pokoleń inżynierów elektryków polskich. Tysiące słuchały Jego wykładów, a dziesiątki tysięcy zdobywały wiedzę o maszynach elektrycznych z Jego książki. Wielu wychowanków Profesora Plamitzera pracowało, a niektórzy jeszcze pracują, we wszystkich regionach naszego kraju, piastując poważne i najwyższe stanowiska w przemyśle, w instytucjach rządowych i samorządowych, jak również jako profesorowie w wielu polskich uczelniach i instytutach.

Profesor A. M. Plamitzer zdobył ogromny autorytet, współpracował z wieloma nieżyjącymi już wielkimi indywidualnościami polskiej elektrotechniki, takimi jak: Stanisław Fryze, Kazimierz Idaszewski, Włodzimierz Krukowski, Andrzej Kamiński, Władysław Kołek, Zygmunt Gogolewski, Janusz Tymowski,

Władysław Paszek, Henryk Kowalowski, Maria Jastrzębska, Arkadiusz Puchała, Władysław Mizia, Aleksander Żywiec i inni, a nazwisko Jego było umieszczane w publikacji „Who's who in Science in Europe volume three (L-Q) – A reference guide to European scientists”.

Działalność i autorytet Profesora Antoniego Mariana Plamitzera znalazły uznanie w Polskim Towarzystwie Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej. W 1988 roku nadano Mu godność Honorowego Członka PTETiS.

Profesor Antoni Marian Plamitzer za swoje osiągnięcia, aktywność i zaangażowanie miał wiele odznaczeń państwowych, nagród i wyróżnień. Posiadał wszelkie najwyższe odznaczenia Stowarzyszenia Elektryków Polskich, a w roku 1990 zebrani na XXVI Walnym Zjeździe Delegatów SEP w Opolu przedstawiciele społeczności elektryków, w uznaniu Jego zasług, nadali Mu godność Honorowego Członka SEP.

Profesor Antoni Marian Plamitzer przyczynił się do rozwoju śląskich, a w szczególności opolskich uczelni. Sukces opolskiej uczelni technicznej związany z przemianowaniem jej w Politechnikę Opolską powstał na fundamencie, który On współtworzył. Aktywna i twórcza działalność Profesora A. M. Plamitzera, zawsze z pełnym zaangażowaniem, może być przykładem dla wszystkich.

Pisząc o Profesorze nie sposób nie wspomnieć o Jego żonie Kazimierze, która zawsze była przy Nim, towarzyszyła Mu zarówno w sukcesach, jak i w trudnych chwilach. Była niedoścignionym przykładem przyjaciela, żony i matki, imponująca swoim spokojem, optymizmem, działała jak balsam na wrażliwą osobowość Profesora, a Jego sukcesy były też i Jej sukcesami.

Obserwując przez lata Profesora, Jego subtelność w interpretacji problemów, Jego osiągnięcia – nie mogę oprzeć się myśli, że gdyby wykorzystując swoją wrażliwość i posiadany talent muzyczny poszedł drogą artystyczną, to być może zamiast poruszać umysły polskich elektrotechników, stałby się wielkim, o światowej sławie skrzypkiem lub dyrygentem orkiestry symfonicznej, dostarczającym wielkich wzruszeń i emocji publiczności wielu krajów i kontynentów. Wówczas jednak polska elektrotechnika nie mogłaby szczerzyć się tak wybitnym jak On dydaktykiem i wychowawcą.

Profesor Antoni Marian Plamitzer zmarł w Opolu dnia 5 października 2001 roku.

Uchwałą Zarządu Głównego SEP, na wniosek Oddziału Opolskiego SEP, prof. Antoni Plamitzer został odznaczony pośmiertnie Medalem im. Stanisława Fryzego. W trakcie Walnego Zgromadzenia Delegatów Oddziału Opolskiego SEP w dniu 20 marca 2002 roku odbyło się uroczyste wręczenie Medalu rodzinie Profesora. Wręczenia dokonali członkowie Zarządu Głównego SEP Zygmunt Rozewicz i Dominik

Kuźmiński wraz z prezesem Oddziału Marianem Krausem. Medal odebrała żona Profesora Kazimiera Plamitzerowa w towarzystwie syna i synowej.

Sylwetkę Profesora opracowałem na podstawie [1-10], w szczególności wspomnień profesorów Władysława Paszka, Tadeusza Glinki i Piotra Wacha, którzy znali Profesora od czasu swoich studiów w Politechnice Śląskiej, a przede wszystkim na podstawie moich kilkudziesięcioletnich kontaktów z Profesorem, poczynając od 1951 roku, kiedy siedząc w ławce gliwickiej uczelni z zapartym tchem słuchałem jak Profesor jako pierwszy wprowadzał mnie w tajemnice świata maszyn elektrycznych. Miało to niewątpliwy wpływ na moje późniejsze wybory i decyzje życiowe.

WYKAZ PUBLIKACJI PROF. PLAMITZERA

1. *Elektrotechnika samochodowa* – podręcznik, nakładem księgami Stefana Kamińskiego, Kraków 1944, s. 175, recenzent prof. dr Stanisław Fryze, wyd. 2, Wydawnictwo Kazimierza Rutskiego w Łodzi 1946, s. 217, wyd. 3, nakładem Wydaw. Universum Katowice – Kazimierza Rutskiego 1949, s. 216.
2. Praca zbiorowa: Jan Cuber, Henryk Kowalowski, Jerzy Kubek, Władysław Paszek, Arkadiusz Puchała, Zbigniew Toroński – pod redakcją Antoniego Plamitzera, *Laboratorium maszyn elektrycznych cz. I*, Skrypt Pol. Śl. 1957, s. 217, wyd. 2, 1965.
3. Praca zbiorowa: Tadeusz Glinka, Henryk Kowalowski, Jerzy Kubek, Władysław Mizia, Władysław Paszek, Arkadiusz Puchała, Aleksander Żywiec – pod redakcją Antoniego Plamitzera, *Laboratorium maszyn elektrycznych cz. I*, wyd. 3, 1967, s. 298.
4. Praca zbiorowa: Marian Kolmer, Henryk Kowalowski, Arkadiusz Puchała, Jerzy Urbanowski – pod redakcją Antoniego Plamitzera, *Laboratorium maszyn elektrycznych cz. II*, Politechnika Śląska, wyd. I, 1958, s. 208, wyd. 2, 1965.
5. *Maszyny Elektryczne*, Podręcznik akademicki, WNT Warszawa: wyd. I 1962, wyd. II 1964, wyd. III 1968, wyd. IV 1970, wyd. V 1972, wyd. VI zmienione i poprawione 1976, s. 670, wyd. VII poprawione 1982, wyd. VIII poprawione 1986 (osiem wydań o łącznym nakładzie 55 tys. egzemplarzy).
6. *Cele i metody nauczania maszyn elektrycznych*, Konferencja Szkoleniowa „Metodyka badań i nauczania maszyn elektrycznych”, Zesz. Nauk. AGH, Elektryf. Mechaniz. 1977, z. 99, s. 51-64.
7. *Sposoby opisywania zmiennych stanu napięć, prądów, strumieni i mocy w obwodach elektromagnetycznych*, Opole 1990, wyd. WSI, s. 96, 32 poz. bibl., Studia i Monografie WSI w Opolu, z. 40.
8. *Wydział Elektryczny Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Opolu – powstanie i rozwój*, „Wiadomości Elektrotechniczne” 1990, nr 7/8, s. 177-178, współautor B. Juzwa.
9. *Z badań nad stanem problemów kształcenia i doskonalenia nauczycieli techniki w zakresie elektrotechniki. Zagadnienia energetyki i ekologii w kształceniu i zastosowaniach*, VIII Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Problemy kształcenia i doskonalenia nauczycieli techniki”, Opole-Głuchołazy, 7-9 czerwca 1990, Opole: WSP 1990, s. 55-60, bibl. 3 poz.
10. *Powstanie i rozwój Wydziału Elektrycznego Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Opolu, Zastosowanie informatyki w przemyśle: sesja naukowo-techniczna 1991*, Opole, WSI, Zeszyty Nauk. WSI Opole Elekt. 1991, z. 32, s. 8-12, współautor B. Juzwa.
11. *Historia Wydziału Elektrotechniki i Automatyki*, Zesz. Nauk. WSI, Opole, Elekt. 1995, z. 41, s. 15-21, współautor B. Janusz.

LITERATURA

- [1] Glinka T., *Jubileusz 80-lecia urodzin prof. Antoniego Mariana Plamitzera*, „Przegląd Elektrotechniczny”, 7/1997, s. 183-184.
- [2] Hickiewicz J., *80-lecie urodzin Profesora Antoniego Mariana Plamitzera*, „Wiadomości Elektrotechniczne” 1996, nr 12, s. 549.
- [3] Hickiewicz J., *Twórcy opolskiej uczelni technicznej Profesorowi Antoniemu Marianowi Plamitzerowi*, Wiadomości Uczelniane Politechniki Opolskiej, nr 3 (82), listopad-grudzień 1999, s. 26-29.
- [4] Kabza Z., *80. urodziny profesora Antoniego Plamitzera*, Wiadomości Uczelniane Pol. Opol., nr 1/1996.
- [5] Kabza Z., *Jubileusz profesora Antoniego M. Plamitzera*, ZN WSI w Opolu, nr 218, Elektryka, z. 43, Opole 1996.
- [6] Paszek W., *35 lat pracy dydaktycznej Antoniego Mariana Plamitzera* – wydawnictwo okolicznościowe.
- [7] Wach P., *Charakterystyka osiągnięć profesora Antoniego Plamitzera*.
- [8] Zespół autorski: S. Chodakowska – przewodniczący, J. Bator – wiceprzewodniczący, *Członkowie Honorowi SEP – Antoni Marian Plamitzer*, Monografia „50 lat Oddziału Opolskiego SEP 1948-1998”, wyd. Opolski Oddz. SEP, Opole 1998, s. 127-129.
- [9] Hickiewicz J., *Profesor Antoni M. Plamitzer*, Proceedings of XLI Sym. SME '2005, 14-17 June, Jarnołtówek.
- [10] Znajomość osobista autora opracowania; od roku 1951, jako studenta Wydz. Elektr. Pol. Śląskiej, od roku 1955 – asystenta w Katedrze Maszyn Elektrycznych Pol. Śląskiej, a od roku 1972 współpracownika w WSI w Opolu.